

УДК 7.012

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КНИЖКОВОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ

МАЗНІЧЕНКО Оксана, ХАЛІМОВСЬКА Альона, КЛІМОВА Любов
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
maznichenko.ov@knuatd.com.ua, alenaalimovska@gmail.com,
klimovalubov229@gmail.com

У роботі проведено аналіз сучасних тенденцій української книжкової графіки як складової частини графічного дизайну. Досліджені новітні стилі та підходи, за допомогою яких книжкова ілюстрація набуває більше функцій та змісту. Розглянуто важливість та актуальність книги для сучасного світу крізь призму цифрових трансформацій.

Ключові слова: книжкова ілюстрація, сучасність, графічний дизайн, тенденції, цифрові технології, інновації.

ВСТУП

Дослідження сучасної книжкової ілюстрації та переосмислення стандартних підходів ілюстрування літературних видань дозволяє виявити нові підходи взаємодії візуальної частини з текстом, які адаптуються під цифрові технології. Аналіз тенденцій у художньому оформленні книг дає змогу зрозуміти, як змінюється візуальне сприйняття сучасної аудиторії. Розширюючи межі класичних рішень у створенні ілюстрації, графічні дизайнери та ілюстратори виходять на новий рівень комунікації читача з текстом.

З розвитком технологій, все більше митців шукають автентичні, оригінальні та креативні способи оформлення ілюстрацій. Це сприяє витісненню традиційного стилю, вимагаючи адаптації та гнучкості до сучасних тенденцій.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є аналіз сучасних тенденцій книжкової ілюстрації, дослідження впливу цифрових технологій, а також визначення актуальності книги на ринку.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Візуальна частина книги несе в собі не тільки декоративну функцію. Ілюстровані книжкові видання покликані формувати глибокий зв'язок з аудиторією. Графічний дизайн у контексті книжкової ілюстрації є багатшаровою складною системою, де здійснюється не тільки поєднання графіки та дизайну, а й взаємодія образів з композиційними формами. Тобто задача ілюстрацій не лише передати зміст літературної частини, а й структурувати інформацію, зробити її доступною та зрозумілою для читача [1].

Сучасні ілюстратори в своїх роботах використовують різні техніки та матеріали, поєднуючи ручну працю з можливостями графічних редакторів. Тенденція комбінування різних стилів та технік, що допомагає митцям

виразити індивідуальне бачення сенсу тексту та створювати неординарні рішення, зародилась ще в епоху постмодернізму. Традиційні матеріали графіки та живопису такі як туш, акварель, пастель, кольорові олівці, олія, лайнери, темпера, акрил, а також мішані техніки, аплікація та колаж, які були популярні в той час, не втратили свою актуальність і зараз. Однак, комп'ютерна графіка активно інтегрується у сферу книжкової індустрії, відкриваючи художникам новий простір для експериментів та прискорює трудомісткі процеси [2].

XXI століття вважається періодом стрімкого розвитку цифрових технологій та інновацій, що кардинально змінили сприйняття інформації, в тому числі і самого зображення. Особливо велике значення у змінах отримала видавничо-поліграфічна галузь, яка адаптується до цифрових засобів масової інформації. Поява технологій нового покоління спонукає ілюстраторів до новітніх підходів та рішень книжкового оформлення.

Актуальність використання таких художніх напрямів як: мінімалізм, примітивізм та наївне мистецтво в сучасній книжковій ілюстрації, виражає прагнення до простоти, щирості та виразних образів, відкидаючи нагромадження деталей та дрібних елементів.

Популярним рішенням серед сучасних ілюстраторів є переосмислення національної тематики, шляхом наповнення ілюстрацій власним змістом. Так, теперішнє покоління українських митців таких як Кость Лавро, Владислав Єрко, Оксана Була та інші молоді автори продовжують розвивати традиції, які створювали відомі ілюстратори Микола Стороженко, Валентин Литвиненко, Катерина Штанко та інші. Дослідження того, яким чином митці відображають простір української культури, є актуальним завданням сучасної науки, особливо в умовах потреби українського суспільства у національній ідентифікації [3].

Новою тенденцією є створення ілюстрацій з доповненою реальністю (англ. augmented reality, AR) та мультимедійних книг, що поєднують в собі візуальні, звукові та інтерактивні елементи. Доповнена реальність в книжковій індустрії – це технологія, що інтегрує цифрові елементи, такі як анімація, відео, 3D-моделі, звукові ефекти з фізичними сторінками книги. Ще пару років тому це була сумнівна ідея, але на сьогоднішній день вона має неабиякий попит. Так, українська компанія Live Animations стала відомою завдяки дитячим книгам з доповненою реальністю «Аліса в країні чудес» та «Аліса в Задзеркаллі». А в 2017 році Live animations з компанією Art Nation розробили мобільний додаток, що оживляє ілюстрації на сторінках. Інноваційна ідея дозволила за перші два тижні продати майже весь тираж книги [4].

Мультимедійні та інтерактивні книги набрали велику популярність і стали доступними для широкої аудиторії. Це значно змінило традиційний формат книги і здобуло більше можливості для експериментів та творчої реалізації. Поеднуючи динамічні стилі, різноманітні тексти та звуки у результаті отримується нова форма книжкової ілюстрації, що відкриває межі власної уяви.

Розробка мультимедійних книг безсумнівно сприяє екологічній свідомості, оскільки скорочення використання паперу є актуальною проблемою

в сучасному світі. Забезпечення доступності та зручності читання є ключовим чинником для заохочення суспільства. Свідоме та раціональне використання ресурсів є не просто трендом, а й формуванням основи для екологічного майбутнього.

ВИСНОВКИ

Цифрові медіа стали невід'ємною частиною сучасного покоління. Традиційні підходи обмежують молодих митців та ілюстраторів у можливостях передачі творчих рішень. З приходом цифрових, мультимедійних та інтерактивних ілюстрацій сучасне мистецтво залучає до себе більш широку аудиторію, що підтверджує важливість книжкової індустрії в графічному дизайні.

Розвиток сучасних тенденцій є важливим етапом формування свідомого суспільства, яке підтримує концепцію екологічності, глобалізації та інновацій. Актуальність і висвітлення проблем в книжковій графіці формує нове майбутнє, що має суттєве значення для збереження культурної спадщини та української ідентичності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гладун О. До проблеми візуальної мови графічного дизайну України. *Вісник Харківської державної академії дизайну та мистецтв*. 2009. № 5. С. 42-46. URL: <https://surl.li/mqiofu> (дата звернення 02.03.2025).
2. Кадоркіна Ю.О. Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок. *«Молодий вчений»*. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. 2018. № 12(1). С.19-22. URL: <https://surl.li/qrawrc> (дата звернення 02.03.2025).
3. Токар М. І. Національна складова в ілюструванні української дитячої книги у другій половині XX – на початку XXI століття. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. Харків: Харківська державна академія дизайну і мистецтв. 2018. № 1. С. 51-54. URL: <https://surl.li/ptpdej> (дата звернення 02.03.2025).
4. Гресько М. В. Доповнена реальність у сучасній дитячій книзі. *Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations*. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв, 2024. С 302-303. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/670/678> (дата звернення 02.03.2025).

MAZNICHENKO O., KHALIMOVSKA A., KLIMOVA L. MODERN TRENDS IN BOOK ILLUSTRATION

The study analyzes contemporary trends in Ukrainian book graphics as a product of graphic design. It explores innovative styles and approaches that enhance the functionality and depth of book illustration. The research also considers the significance and relevance of books in today's world through the lens of digital transformation.

Key words: book illustration, modernity, graphic design, trends, digital technologies, innovations.